

บทความที่ : 9
Article :

**การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน: เรียนรู้จากกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปนแพง
ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์**

**The Management of Community Enterprise Group:
Learning from Saving Community Enterprise Group
for Production of Ban Phon Phaeng, Din Chi, Kham
Muang, Kalasin**

[Received: April 20, 2021; Revised: June 2, 2021; Accepted: June 4, 2021]

วิระชัย ขันดี* และ สิริندا กมลเขต*

Wirachai Khantee* and Sirinda Kamolkhet*

*สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ [Program of
Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University]

Corresponding author e-mail: Sirinda.ma@ksu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ 3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ วิธีการวิจัยเป็นแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้นำและสมาชิกกลุ่ม และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกทั้งหมดจำนวน 65 คน สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โดยจำแนกชนิดข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกของกลุ่มมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.4 ระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.8 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มระหว่าง 16 -20 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.9 และมีรายได้ 6,001-8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.7 สำหรับสภาพการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ด้านที่อยู่ในระดับดีที่สุดคือด้านการอำนวยการ ปัจจัยการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ด้านที่ต่ำที่สุดคือด้านการผลิตสินค้า ส่วนปัญหาของกลุ่ม คือด้านการจัดการเครือข่าย สมาชิกกลุ่มยังขาดความรู้ ทักษะต่างๆ ไม่มีการแบ่งงานกันทำที่ชัดเจน ข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารจัดการ ควรเพิ่มด้านการควบคุม การจำหน่ายสินค้า การทำระบบรายงาน การบันทึกและการทำบัญชี ให้ชัดเจนมากขึ้น, ด้านปัจจัยการบริหาร ควรเพิ่มด้านการพึ่งพาตนเอง ให้มีความสามัคคี ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งด้านการผลิต การจำหน่าย ต้องช่วยกันฟื้นฟู รักษา เสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่, ด้านปัญหาการบริหารจัดการคือการขาดความสนใจของคนรุ่น

ใหม่ ควรเร่งให้มีการสืบสานความรู้ในด้านการผลิตผ้าครามให้กับคนในชุมชน หรือบุตรหลานให้มากขึ้น หรือส่งเสริมการเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนรุ่นถัดไปหรือคนที่สนใจทั่วไปเข้ามาศึกษาจะทำให้ไม่สูญหาย

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ; วิสาหกิจชุมชน; บ้านโป่งแพ่ง

Abstract

This research article aims to study: 1. management state; 2. management factors; and 3. problems and recommendations of saving community enterprise group for production of Ban Phon Phaeng, Din Chi, Kham Muang, Kalasin. It uses a mixed research method. A qualitative research was collected data by in-dept interview with the leader and some members. A quantitative research was collected data by a questionnaire with 65 samples by specific sampling. Statistics explains the data such as frequency, percentage, mean, standard deviation and typological analysis. The result of study found that: in part of the quantitative result, members' age is between 41-50 years old, accounting for 32.3 percent, marital status is 55.4 percent, education level is elementary school, accounted for 70.8 percent, the duration of group membership between 16 - 20 years, accounted for 56.9 percent, income between 6,001-8,000 baht, accounted for 27.7 percent. For management state is at the best level and the best element is a facilitator. Moreover, overall management factor is at the best level and the best element is product manufacturing. In term of the problem is network management, production capability, lack of interest in

the new generation, the problem with the COVID-19 epidemic, unclear management within the group, lack of leadership managerial skills. Additionally, Suggestions should have a market or place to market the product, opening a learning center passing knowledge to children and interested people, a public relations media in product sales and an outside agency to support the teaching of sewing through machines.

Keywords: Management; Community Enterprise; Ban Phon Phaeng

บทนำ

การบริหารจัดการเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ อาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญซึ่งจะเริ่มต้นด้วยหน้าที่การวางแผนจะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นอย่างดี องค์ประกอบของกระบวนการวางแผน ประกอบด้วย การกิจจุดหมายและแผน โดยภารกิจเป็นข้อประกาศอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับจุดหมาย หรือเหตุผลพื้นฐานในการดำรงอยู่ขององค์การและขอบข่ายงานเฉพาะขององค์การหรือที่ให้องค์การแตกต่างจากองค์การอื่น มีจุดหมายเป็นเป้าหมายแห่งอนาคตหรือผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์การต้องการให้บรรลุผล 2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นหน้าที่การบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน เมื่อองค์การจัดทำจุดหมายและแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ผู้บริหารควรต้องออกแบบโครงสร้างองค์การเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดหมายแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ การออกแบบโครงสร้างองค์การเป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอเนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การเกิดขึ้นมากมาย 3) การนำ (Leading) เป็นสถานะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพได้พึงทำความเข้าใจหลักทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม และ 4) การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้มุ่งให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การได้ประพฤติ ปฏิบัติไปในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์การ มีการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์และ

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในองค์กร กระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิโรจน์ สารรัตน์, 2454 อ้างถึงใน วิษณุ ภูพันธ์, 2553) หลักดั่งที่กล่าวมามีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการองค์การที่จะนำมาใช้ในการจัดการล้วนแล้วแต่เชื่อมโยงกับทีมและผู้นำทีมที่มีความรู้และทักษะด้านใด

วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise) เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบเศรษฐกิจในระดับล่างเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 วิสาหกิจชุมชน หมายถึง รูปแบบการบริหารกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และมีการรวมตัวกันประกอบกิจการเพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเอง ในด้านทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา พุทธทางวัฒนธรรมและ พุทธทางสังคม มีการดำเนินการหรือมีกิจกรรมที่เป็นของส่วนรวมหรือสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ใช้หลักการบริหารจัดการกลุ่มที่มีความหลากหลาย มีเครือข่ายที่ดีในการส่งเสริมและการพัฒนา การเสริมสร้างผู้นำให้มีความเข้มแข็ง สร้างชุมชนให้แข็งแกร่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้สามารถสืบทอดต่อไป และเสรี พงศพิศ (2548, 40) ได้อธิบายถึง วิสาหกิจชุมชน มีลักษณะที่สำคัญคือ วิสาหกิจชุมชนจะต้องมีชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการ ผลที่เกิดจากวิสาหกิจชุมชนจะต้องมาจากกระบวนการในชุมชน มีความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน ใช้ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล เป็นฐานความรู้ในการผลิต ดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นระบบ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ และพึ่งตนเองและชุมชน โดยพบว่า วิสาหกิจชุมชนจะต้องมีการประกอบการที่มีภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน โดยที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ทั้งด้านการผลิตการค้า และการเงิน และต้องการใช้ปัจจัยการผลิตและ

ทรัพยากรทุกขั้นตอนเพื่อการเรียนรู้ของชุมชนให้เกิดดอกผลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม การจัดการผลผลิต ซึ่งมีได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อการสร้างกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียวแต่รวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคมด้วย (กัญญามน อินทว้าง, 2550)

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอ้อมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโนนแพง ได้ริเริ่มและก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2541 สมาชิกก่อตั้งกลุ่มแรกเริ่ม 30 คน จนปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 65 คน มีคณะกรรมการบริการ 15 คน มีนางรัตนมณี ค่ายศ เป็นประธาน (รัตนมณี ค่ายศ, 2563) โดยเริ่มจากมีชาวบ้านที่ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงในหมู่บ้านโนนแพงที่มีความสามารถหรือทักษะในการทอผ้า การย้อมผ้า การออกแบบลายผ้าและต่างคนก็ต่างทำ ผลิตได้ตามความสามารถทั้งที่เป็นผ้าฝ้ายและผ้าแพรวา ในการจัดจำหน่ายผ้าที่ทอเสร็จแล้วไม่ได้เป็นที่น่าพึงพอใจ ทำให้เกิดปัญหาว่าเมื่อทอผ้าได้แล้วไม่มีที่จำหน่ายหรือตลาดรองรับหรือศูนย์จำหน่าย พร้อมทั้งยังไม่มีหน่วยงานราชการเข้ามาช่วยเหลือการผลิตบ้านโนนแพงแต่อย่างใด ต่อมาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากพัฒนาชุมชนอำเภอคำม่วงให้มาศึกษาการทอผ้าคราม ศึกษาขั้นตอนการผลิตต่างๆ การเตรียมผ้า การเตรียมครามและทุกกระบวนการของการผลิตที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงได้รวบรวมสมาชิกขึ้นเป็นกลุ่มตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อมีการรวมกลุ่มกันแล้วในการบริหารจัดการกลุ่มก็ยังเกิดปัญหาเพราะยังไม่ได้มีระบบการจัดการกลุ่มแต่อย่างใด เช่น การแบ่งงานกันรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ การจัดหาแหล่งจำหน่ายการพัฒนากลุ่มการค้า เครือข่าย การส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มให้ก้าวหน้าเป็นต้น หรือหากมีการแบ่งงานแล้วบางครั้งอาจจะยังไม่ทั่วถึงและยังขาดระบบอาจนำมาซึ่งปัญหาได้ ตรงจุดนี้ผู้นำทีมอาจจะเป็นตัวแปรสำคัญในการบริหารจัดการแบ่งงานให้เกิดความเท่าเทียมและประเมินผลตามศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมด้วยจัดสรรความรับผิดชอบให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมด้วย ปัจจัยสำคัญมากที่จะทำให้การทำงานระบบทีมประสบ

ความสำเร็จนั้นก็คือการรู้สึกถึงความมีส่วนร่วมของทีมหรือองค์กร รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีม สิ่งที่จะสร้างการมีส่วนร่วมได้นั้นก็คือการได้ทำงานที่ตนเองรัก ทำได้ดีตามมีศักยภาพ แต่อีกสิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือความสัมพันธ์ของสมาชิกในทีม เพราะถ้าสมาชิกในทีมไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์แต่น้อย ความสามัคคีในการทำงานก็จะเกิดขึ้นได้ยาก และเมื่อสมาชิกไม่มีความรู้สึกร่วมในการทำงานระบบทีมแล้วก็จะขาดความทุ่มเท ความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ ทำให้การทำงานระบบทีมมีปัญหาได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม ปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการบริหารเพื่อที่จะได้แนวทางส่งเสริมการจัดการกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาคือความอยู่รอดของกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์.
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางทางการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีตัวแปรอิสระ

(Independent Variable) ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) การบริหารจัดการ 3) ปัจจัยการบริหาร ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ด้านประชากรเป้าหมาย คือ สมาชิกทั้งหมดในกลุ่ม จำนวน 65 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน - เดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 ที่บ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งสามารถแสดงวิธีการดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

การกำหนดประชากรเป้าหมาย คือ สมาชิกทั้งหมดในกลุ่ม จำนวน 65 คน

เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ ดีที่สุด ดีมาก ดี น้อย และน้อยที่สุด การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาและการวัดผลการประเมิน (Item of Objective Congruence หรือ IOC , (สัญญา เคนาภูมิ, 2555) โดยกำหนดให้ +1 หมายถึง เห็นด้วย , 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ , -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ใช้เกณฑ์ 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูงใช้ได้ 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.00 - 0.49 ต้องปรับปรุงใช้ไม่ได้ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผล

ปรากฏว่ามีค่าความถูกต้อง (Verification) ที่เที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยวิธีการสามเส้า (Triangulation) นำไปใช้ได้

การเก็บข้อมูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยขอความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการตอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์และประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยนำชุดของข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ จากนั้นนำมาลงรหัสและตรวจสอบความถูกต้องและใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์และหาค่าทางสถิติจึงนำข้อมูลมาอธิบายเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนการบริหารจัดการและปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 5 คน ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่ม 1 คน และกรรมการจำนวน 4 คน จากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม 15 คน ใช้คำถามแบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ (Semi-Structure Question) ให้ผู้สัมภาษณ์อธิบายปัญหาของกลุ่มพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียงพร้อมกับจดบันทึกแล้วจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่และจัดระบบ (Typology and Taxonomy Analysis) ตามวัตถุประสงค์ ตรวจสอบและวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) ของข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องแบบสามเส้าตามประเด็นที่ค้นพบแล้วสรุปปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการบริหาร

จัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี 21 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 ,มีสถานภาพสมรส 36 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 ,มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา 46 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 ,มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม 16 -20 ปี 37 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 ,และรายได้ 6,001-8,000 บาท 18 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7

การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบดังตาราง

ตารางที่ 1 สรุปผลการบริหารจัดการ

(N=65)

การบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความแปรปรวน (S.D.)	ระดับ
1. การวางแผน	4.82	0.18	ดีที่สุด
2. การควบคุม	4.81	0.26	ดีที่สุด
3. การจัดองค์การ	4.88	0.14	ดีที่สุด
4. การอำนวยการ	4.91	0.14	ดีที่สุด
รวม	4.86	0.13	ดีที่สุด

จากตารางที่ 1 การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านโพแพง ตำบลตินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับ ดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด การอำนวยความสะดวกการ ($\bar{X}$ = 4.88) การวางแผน ($\bar{X}$ = 4.82) และการควบคุม ($\bar{X}$ = 4.81) ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาผลการวิจัยออกเป็นด้านๆ จะได้ดังนี้

ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด กลุ่มมีแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม ดำเนินการเกี่ยวกับการทำงานในกลุ่มกันเป็นทีม ($\bar{X}$ = 5.00) กลุ่มร่วมกันกำหนดแผนการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ($\bar{X}$ = 4.78) กลุ่มมีการวางแผนการใช้เงินทุนเพียงพอเพียงพอต่อการดำเนินงานกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.76) และกลุ่มมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับแผนการขาย และความต้องการของลูกค้า ($\bar{X}$ = 4.75) ตามลำดับ

ด้านการควบคุม มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด กลุ่มมีการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อหรือสถานที่ต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 4.92) กลุ่มมีการติดตามงานรวมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เช่น รายงานผลผลิตยอดขาย ($\bar{X}$ = 4.86) กลุ่มมีการบันทึก และทำบัญชีรวมทางการเงินอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.84) และสมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดการทางด้านตลาดในการส่งสินค้าออกจำหน่าย ($\bar{X}$ = 4.63) ตามลำดับ

ด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.88) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด กลุ่มมีวัตถุประสงค์ในชุมชนที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการผลิต โดยไม่จำเป็นต้องซื้อวัตถุดิบจากภายนอก ($\bar{X}$ = 5.00) กลุ่มมีการแบ่งฝ่ายงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.95) กลุ่มมีการพัฒนา เครื่องมือ เครื่องใช้

และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ($\bar{X}$ = 4.87) และกลุ่มมีการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะด้านของบุคคล ($\bar{X}$ = 4.72) ตามลำดับ

ด้านการอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด ว่ากล่าวตักเตือนหากทำผิดกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 5.00) สมาชิกในกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.93) สมาชิกในกลุ่มมีมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.93) และสมาชิกในกลุ่มมีเทคนิคการติดต่อประสานงานและการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.78) ตามลำดับ

ปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่ง แพ่ง ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 2 สรุปปัจจัยการบริหารจัดการ

(N=65)

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ความแปรปรวน (S.D.)	ระดับ
1. การพึ่งพาตนเอง	4.85	0.19	ดีที่สุด
2. การผลิตสินค้า	4.90	0.19	ดีที่สุด
3. ผู้นำกับการมีส่วนร่วม	4.86	0.19	ดีที่สุด
4. เครือข่าย	4.82	0.28	ดีที่สุด
รวม	4.87	0.12	ดีที่สุด

จากตารางที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่งแพ่ง ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.87)

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด การผลิตสินค้า ($\bar{X}$ = 4.90) ผู้นำกับการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.86) การพึ่งพาตนเอง ($\bar{X}$ = 4.85) และเครือข่าย ($\bar{X}$ = 4.82) ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาผลการวิจัยออกเป็นด้านๆ จะได้ดังนี้

ด้านการพึ่งพาตนเอง มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด มีการฟื้นฟู รักษา และเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.92) มีการสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.89) และมีความสามัคคีปรองดองและมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกกับสมาชิกในกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.75) ตามลำดับ

ด้านการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด ลวดลายของผ้าย้อมครามมีให้เลือกหลากหลาย มีความสวยงาม/ทันสมัย ($\bar{X}$ = 4.93) ราคาเหมาะสมกับปริมาณ ($\bar{X}$ = 4.92) และราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ($\bar{X}$ = 4.86) ตามลำดับ

ด้านผู้นำกับการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด ผู้นำมีวิธีการจูงใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.95) ผู้นำฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.86) และผู้นำกลุ่มของท่านให้เป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.78) ตามลำดับ

ด้านเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุด มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างสมาชิก ($\bar{X}$ = 4.92) มีบทบาทในการทำงานร่วมกับสมาชิกท่านอื่นในกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.78) และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ($\bar{X}$ = 4.75) ตามลำดับ

ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้าน โปนแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปนแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของกลุ่ม ดังนี้

1. ปัญหาด้านการจัดการเครือข่าย (Problem Management in the Networking) ผู้นำกลุ่มตลอดจนสมาชิกในกลุ่มยังขาดความรู้ ทักษะในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ยังไม่มีรูปแบบการดำเนินการที่เป็นทางการมากนัก ไม่มีการแบ่งงานกันทำหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการ ส่วนมากได้รับการช่วยเหลือจากส่วนราชการ เช่น การจัดทำ QR Code จากการดำเนินการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอท็อปนวัตกรรม ซึ่งก็ทำให้ลูกค้ารู้จักกลุ่มวิสาหกิจออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปนแพงมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้ร่วมมือกับห้างร้านที่จะเป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้าให้ได้มากขึ้นกลุ่มลูกค้าที่สนใจแคบเกินไปส่วนใหญ่ยังอยู่ในส่วนราชการเป็นส่วนมาก

2. ปัญหาความสามารถด้านการผลิต (Problem capacity in Production) กำลังการผลิตของกลุ่มไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด เพราะว่าวัตถุดิบในการผลิตเริ่มตั้งแต่กระบวนการเริ่มปลูกฝ้าย การแปรรูปวัตถุดิบเพื่อทอผ้าเป็นผืน การปลูกคราม การแปรรูปคราม ทุกกระบวนการใช้เวลานานเป็นปีจึงทำให้ความสามารถในการผลิตน้อยลงตามไปด้วย อยากให้สมาชิกกลุ่มได้มาหาประเด็นปัญหาร่วมกันในการแก้ปัญหาหรือหาแนวทางในการผลิตให้ได้มากยิ่งขึ้น ดูความสามารถของกลุ่มหาจุดแข็งจุดอ่อนในด้านต่างๆ และนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน

3. ปัญหาการขาดความสนใจของคนรุ่นใหม่ (Problems without Interesting on the new Generation) ในอนาคตข้างหน้าอาจทำให้อาชีพการผลิตผ้าย้อมคราม

ของหมู่บ้านนี้สูญหายได้ ปัจจุบันพบว่าผู้ที่มีอายุน้อยที่สุดในกลุ่มมีอายุ 47 ปี มากที่สุดในกลุ่ม 67 ปี ในกลุ่มนี้ไม่มีบุตรหลาน คนในชุมชนก็ยังขาดความสนใจที่จะมาศึกษาและสืบทอดต่อไป อาจจะเป็นเนื่องมาจากระยะเวลาในการผลิตหรือขั้นตอนการผลิตยาวนาน จำหน่ายได้ในราคาถูก ทำให้รายได้กับระยะเวลาที่ผลิตไม่สมดุลกัน ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตจึงหันไปประกอบอาชีพอื่นแทน

4. ปัญหาเกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 (Problem for COVID-19) เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจำหน่ายสินค้าได้น้อยลง การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาดของส่วนราชการก็ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามปกติ การเดินทางมาติดต่อซื้อขายของประชาชนทั่วไปก็ลดน้อยลงไปทำให้เกิดความลำบากมากยิ่งขึ้นและไม่ทราบว่าสถานการณ์ของการระบาดจะยาวนานหรือไปสิ้นสุดเมื่อใดทำให้ต้องระมัดระวังมากขึ้นและสมาชิกกลุ่มต้องช่วยเหลือกันเองให้มากขึ้นกว่าเดิม

5. ปัญหาด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่ม (Problem of Group Management) ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน ผู้นำกลุ่มเองก็ยังขาดทักษะด้านการจัดการ การบริหารงานภายในทีมงานหรือสมาชิกยังไม่ชัดเจนไม่มีการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบงานของกลุ่ม ทำให้การดำเนินงานจะช่วยเหลือกันภายในกลุ่มทุกคนทำร่วมกันรับผิดชอบร่วมกันหมด ด้านการบริหารเงินหรือการจำหน่ายผลผลิตที่ผลิตได้จะเป็นในลักษณะต่างคนต่างขายไม่ได้นำเงินไว้ที่กลุ่มแต่อย่างใด ถ้าหากส่วนราชการมีงานหรือกิจกรรมอยากให้กลุ่มไปช่วยเหลือหรือนำผลผลิตไปโชว์ก็สามารถเอาจากสมาชิกได้ ส่วนวัตถุดิบหรืออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ในการทำงานจะเป็นของส่วนตัวระหว่างการทำงานจะทำงานที่บ้านตัวเอง ไม่มีสำนักงานสถานที่ชัดเจนหรือหากต้องพบกันจะใช้บ้านพักของหัวหน้ากลุ่มเป็นที่พบปะหรือกันการทำงานทุกอย่างจะช่วยเหลือกันทำซึ่งอาจส่งผลต่อความก้าวหน้าได้ของกลุ่มได้

**ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่งแดง ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านการบริหารจัดการ**

1. การวางแผน (Planning) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับแผนการขาย และความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.75) ที่น้อยที่สุดในด้านการวางแผน แสดงว่าการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่งแดง ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับแผนการขาย และความต้องการของลูกค้า ควรมีการวางแผนการผลิตให้ทันต่อแผนการขายทางตลาด ลวดลายมีความทันสมัยตรงต่อความต้องการของลูกค้า

2. การควบคุม (Controlling) พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดการทางด้านตลาดในการส่งสินค้าออกจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.63) น้อยที่สุดในด้านการควบคุม แสดงว่าสมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการจัดการทางด้านตลาดในการส่งสินค้าออกจำหน่าย ควรมีการสร้างการมีส่วนร่วมให้กับสมาชิกทุกคนให้มีส่วนร่วมรู้เห็นทางด้านการจัดการทางตลาด มีส่วนร่วมในการตรวจสอบสินค้าวัตถุดิบ มีการบันทึกและทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การติดตามงานรวมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

3. การจัดองค์การ (Organizing) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจมีการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะด้านของบุคคล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.72) น้อยที่สุดในด้านการจัดองค์การ แสดงว่า ในกลุ่มต้องมีการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะด้านของบุคคล ควรมีการแบ่งงานให้ชัดเจน ตามความชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยไม่เลือกใครเพียงคนหนึ่งมาทำหน้าที่เพียงเพราะรู้จักหรือสนิทกันที่ไม่มีความชำนาญด้านการทำงานนี้ แต่จะเลือกจากการทำงานตามความถนัดหรือชำนาญด้านนี้เป็นพิเศษ

4. การอำนวยการ (Directing) พบว่า สมาชิกในกลุ่มมีเทคนิคการติดต่อประสานงานและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.78) น้อยที่สุดในด้านการอำนวยการ แสดงว่าสมาชิกในกลุ่มต้องมีการเทคนิคการติดต่อประสานงานและการสื่อสาร ควรมีการสื่อสารที่หลากหลายมากกว่าการพูดปากต่อปาก เพราะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปะแพ่ง ส่วนมากเป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุค่อนข้างสูงทำให้ยังขาดการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสาร จึงต้องมีการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การใช้โทรศัพท์ ในการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย และการพูดปากต่อปาก เป็นต้น

ด้านปัจจัยการบริหารจัดการ

1. การพึ่งพาตนเอง (Self-reliance) พบว่ามีความสามัคคีปรองดองและมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกกับสมาชิกในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.75) น้อยที่สุดในด้านการพึ่งพาตนเอง แสดงว่า สมาชิกต้องมีความสามัคคี มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง ร่วมกันฟื้นฟูรักษา และเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่ม

2. การผลิตสินค้า (Product) พบว่าราคาเหมาะสมกับคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.86) น้อยที่สุดในด้านการผลิตสินค้า แสดงว่า ในการผลิตผ้าครามที่เป็นสินค้าของกลุ่มควรตั้งราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพ มีราคาที่เหมาะสมกับปริมาณ ลวดลายของผ้าครามมีให้เลือกหลากหลายมีความสวยงามมีความทันสมัย

3. ผู้นำกับการมีส่วนร่วม (Leadership and Collaboration) พบว่า ผู้นำกลุ่มให้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.78) น้อยที่สุดในด้านผู้นำกับการมีส่วนร่วม แสดงว่าผู้นำกลุ่มวิสาหกิจควรให้ความเป็นกันเอง ร่วมลงมือทำปฏิบัติงานด้วย ให้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานลักษณะการทำงานเหมือนเป็นครอบครัว

เดียวกันเหมือนญาติ ไม่มีกฎระเบียบมากจนเกินไป ช่วยเหลือกันตลอดเวลา เพื่อให้การทำงานเป็นไปได้อย่างราบรื่น ไม่กดดันและไม่ควบคุมงานมากจนเกินไป

4. เครือข่าย (Network) สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.75) น้อยที่สุดในด้านเครือข่าย แสดงว่า สมาชิกควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันตลอดเวลาและควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับกลุ่มอื่นๆ ให้มากขึ้นทั้งภาคส่วนราชการและเอกชนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกลไกตลาดในการผลิตสินค้าเพื่อที่จะได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่งแดง ต้องการให้ส่วนราชการหรือภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น ควรให้มีตลาดหรือที่วางจำหน่ายสินค้า (Market and Place or distribution) เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายจะเป็นการยกระดับการผลิตผ้าครามให้เป็นที่รู้จักในตลาดผู้ซื้อให้กว้างขวางมากขึ้นมีชื่อเสียงพร้อมทั้งมีคุณภาพเป็นที่ไว้วางใจ ต้องการให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Learning community center) ให้กับคนที่สนใจเข้ามาศึกษา หรือคนในชุมชนควรมีการสืบสานความรู้ในด้านการผลิตผ้าครามให้มากขึ้นพร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนรุ่นถัดไปทำให้ไม่สูญหาย ต้องการให้มีสื่อประชาสัมพันธ์ในการขายสินค้า (Social Media & Merchandise) ให้มากยิ่งขึ้น มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาสนับสนุน (External agency & supporting) ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ช่วยเหลือทั้งด้านเทคนิค การออกแบบลายผ้า การย้อมผ้า การทอผ้าที่มีความทันสมัยให้มากขึ้น ต้องการให้มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนเย็บผ้าผ่านเครื่องจักร การแปรรูปผ้าครามให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโพนแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ด้านการอำนาจการ มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91) ประธานมีการว่ากล่าวตักเตือนหากสมาชิกทำผิดกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเหมาะสม สมาชิกในกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีมและสมาชิกในกลุ่มมีเทคนิคการติดต่อประสานงานและการสื่อสาร สอดคล้องกับแนวคิดของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545) ให้ความหมายของ การบริหาร (administration) ว่ามีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “administrare” หมายถึง ช่วยเหลือ (assist) หรืออำนาจการ (direct) การอำนาจการ หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ เทคนิคการติดต่อประสานงานและการสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม ว่ากล่าวตักเตือนหากทำผิดกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเหมาะสมและกระจายอำนาจสู่ระดับล่าง

ปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโพนแพง ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการผลิตสินค้ามีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90) การผลิตที่มีลวดลายของผ้าย้อมครามมีให้เลือกหลากหลาย มีความสวยงาม/ทันสมัย ราคาเหมาะสมกับปริมาณ และราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ลักษณะการผลิตผ้าครามให้เป็นลายที่สวยงาม ย้อมครามธรรมชาติโดยการเอาเส้นฝ้ายลงย้อมคราม ให้ได้สีครามที่เป็นธรรมชาติจากนั้นนำฝ้ายมาล้าง ให้สะอาดนำไปตากแห้งแล้วเอาฝ้ายมาปั่นเพื่อนำไปทำเส้นยืนของผ้าที่เป็นผืนในแต่ละลาย เรียกว่าเคลือบหูกเริ่มทำเส้นยืนเรียกว่าปั่นหูกนำเอาฝ้ายมาย้อมครามก่อนที่จะนำฝ้ายมาย้อมก็จะต้องมัดด้วยเชือกฟาง เป็นช่วงๆ ที่จะออกมาเป็นลวดลายตามต้องการเรียกว่ามัดเออลาย นำฝ้ายที่เป็นลายแล้วไปย้อมสีครามด้วยน้ำหมักครามที่ผ่านกระบวนการแล้ว

นำฝ้ายขึ้นไปตากจนแห้ง สุดท้ายก็นำฝ้ายมาทอให้เป็นผืนจะได้ลายผ้าครามที่สวยงามจากการทำด้วยมือ ทอด้วยมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของกรมสรรพากร (2563) ที่ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวประกอบกิจกรรม เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งและการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน

ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่าการบริหารจัดการภายในกลุ่มยังไม่มีระบบการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน ผู้นำกลุ่มก็ยังขาดทักษะด้านการจัดการ การบริหารงานภายในทีมงานหรือสมาชิกยังไม่ชัดเจนไม่มีกรมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบงานของกลุ่ม ทำให้การดำเนินงานจะช่วยเหลือกันภายในกลุ่มทุกคนทำร่วมกันรับผิดชอบร่วมกันหมด ด้านการบริหารเงินหรือการจำหน่ายผลผลิตที่ผลิตได้จะเป็นในลักษณะต่างคนต่างขายไม่ได้นำเงินไว้ที่กลุ่มแต่อย่างใด สอดคล้องกับ สุกัญญา ดวงอุปมา (2559) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการที่ดีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบวิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จและสามารถยืดหยัดต่อไปได้จำเป็น จะต้องศึกษาบริบทและสถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชน จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นตลอดจนการศึกษาสภาพปัญหาและศักยภาพที่แท้จริงของวิสาหกิจชุมชนโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งตลอดจนการพัฒนาภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วมของในชุมชนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโปงแพ่ง ตำบลดินจี่ อำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรเพิ่มด้านการควบคุมให้มากขึ้น ให้

สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดการทางด้านตลาดในการส่งสินค้าออกจำหน่าย ควรมีการบันทึกและทำบัญชีรวมทั้งการเงินและควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อหรือสถานที่ต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักทั่วไปให้มากขึ้น

2. ปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่ม สมาชิกควรเพิ่มด้านการพึ่งพาตนเอง สมาชิกกลุ่มควรมีความสามัคคี ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลทั้งด้านการผลิต การจำหน่าย การเพิ่มพูนรายได้ให้กับสมาชิกให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพภายในครัวเรือน ต้องช่วยกันฟื้นฟู รักษา เสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป ช่วยกันสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็งร่วมกันกับหน่วยราชการและภาคเอกชน

2. ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม มีปัญหาด้านการขาดความสนใจของคนรุ่นใหม่ ถือว่าเป็นปัญหาใกล้ตัวกับกลุ่มมากที่สุด ควรเร่งให้มีการสืบสานความรู้ในด้านการผลิตผ้าครามให้กับคนในชุมชน หรือบุตรหลานให้มากขึ้น หรือส่งเสริมการเปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Learning community center) ที่จะเป็แหล่งเรียนรู้ให้กับคนรุ่นถัดไปหรือคนที่สนใจทั่วไปเข้ามามีการศึกษาจะทำให้ไม่สูญหาย

เอกสารอ้างอิง

กัญญามาน อินทว้าง และคณะ. (2550). รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาการสร้าง

เครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาระบบการจัดการค้าบางระจัน

จังหวัดสิงห์บุรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.

กรมสรรพากร. (2563). **วิสาหกิจชุมชน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.

2563 จาก

http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/community_091160.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : ไทยเนรมิต กิจอินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.

รัตนมณี ค่ายศ. (สัมภาษณ์) ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านโป่งแพ่ง. การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านโป่งแพ่ง. 29 มิถุนายน 2563.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2545). **การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่นและไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษา และบทวิเคราะห์ องค์การศึกษา ไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : พิมพ์พิสุทธิ์

วิชญ์ ภูพันธ์. (2553). **ความสามารถด้านการจัดการของผู้ออกแบบชิ้นส่วนยานยนต์ประเภทโคมไฟ: กรณีศึกษา บริษัทไทยสแตนเลย์ จำกัด มหาชน**. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

สัญญา เคนาภูมิ.(2555). **หลักการและเทคนิคการเขียนงานวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์**. โครงการผลิตผลงานวิชาการ หลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สุกัญญา ดวงอุปมา. (2557). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการที่ดีของวิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดกาฬสินธุ์**. **วารสารการพัฒนารัฐประศาสนศาสตร์** 2 (2), 133-139.

เสรี พงศ์พิศ. (2548). **ฐานคิด จากแผนแม่บทวิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ : พลังปัญญา.

Translated Thai References

- Duanguppama, S. (2014). The Development of Good Management Practices of the Community Enterprises in Kalasin Province. **Journal of Community Development and Life Quality** 2 (2), 133-139.
- Inwang, K. et al. (2007). **Research Report Networks for learning and development of Management System Khai Bang Rachan Sing Buri Province**. The Thailand Research Fund: Bangkok.
- Khamyot, R. The Leader of Small and Micro Community Enterprise (SMCE) Saving for Production Ban Phon Phaeng Group. Management Operations of Micro Community Enterprise (SMCE) Saving for Production Ban Phon Phaeng Group. 29 June 2020.
- Kenaphoom, S. (2012). **Public Administration Concepts and Techniques of Writing Research Article**. The project of academic work productivity Public Administration Program in Public Administration Politics and Government. Rajabhat Mahasarakham University.
- Phongphit, S. (2005). **Thinking based SMCEs Small and Micro Community Enterprises**. Bangkok: Palang Panya publishers. Office of the National Economic and Social Development Council Prime Minister's Office.

- Phuphan, V. (2010). **Management capabilities for automotive lighting designers: Case study Thai Stanley Electric Public Company Limited**. (Independent study at the master's degree Rajamangala University of Technology Thanyaburi)
- Sarattana, V. (2002). **The Administration Strategies Development Principles Theory Issues in Education and Critic Thai educational administrators**. (3rd ed.). Bangkok: Pimpisut.
- The Revenue Department. (2020). **Community Enterprise**, cited 7 Aug 2020
http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/community_091160.
- Wiruchnipawan, W. (2002). **The capital administrations and local governments: the United States of America, England, France, Japan and Thailand**. Bangkok: Forepace Publishing House.
- Wongrattana, C. (2007). **Techniques of using for Research Methods**. 10th ed. Nonthaburi: Taineramitkij Inter Progressive